

Júní 2008

Frá : Tannlæknafélagi Íslands

Til: Heilbrigðisnefndar Alþingis

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um sjúkratryggingar.

Almennt má segja um frumvarpið að það er þungt og flókið eins og raunar allir lagabálkar er snerta heilbrigðismál. Slíkt kallar á endurbætur á endurbætur ofan eins og raunin er með lög um almannatryggingar og væri óskandi að löggin yrðu einföld og skiljanleg og laus við óhóflegar reglugerðarheimildir.

Tannlæknafélagið fagnar þeim markmiðum frumvarpsins að tryggja sjúkratrygðum jafnan aðgang að heilbrigðisþjónustu óháð efnahag. Að mati Tannlæknafélags Íslands er svo ekki í dag eins og kemur skýrt fram í MUNNÍS rannsókninni sem var framkvæmd að beiðni heilbrigðis- og tryggingaráðuneytisins.

Um 5. gr. frumvarpsins er það að segja að staðsetning stofnunar af þessum toga getur ekki skipt neinu máli og er sérkennilegt að takmarka rekstur umboða slíkrar stofnunar við aðila sem veita almannatryggingar. Verður ekki annað séð en t.d. bankar og lánastofnanir séu fullfærir aðilar til að sinna slíkum umboðsstörfum.

Í 8.gr. er rætt um “gagnreynda þekkingu” sem hvergi er skilgreind svo vitað sé enda óþekkt form þekkingar.

Í 20. grein er fjallað um tannlæknaþjónustu Þar er tekið fram að sjúkratryggingar taka til nauðsynlegra tannlækninga aldraðra, öryrkja og barna yngri en 18 ára, annarra en tannréttinga, sem samið hefur verið um skv. IV. kafla.

Hvergi er að finna nánari skilgreiningu á því hvað eru nauðsynlegar tannlækningar og það falið ráðherra með heimild til reglugerðasetningar sem er aðallega hugsað til að setja skilyrði og takmarka greiðsluþátttöku

Tannlæknafélagið gerir alvarlega athugasemd við 39.gr. frumvarpsins en þar virðist ljóst að þess verði ekki krafist að eigendur félaga sem veita heilbrigðisþjónustu á sviði tannlækninga þurfi endilega að vera tannlæknar. Tannlæknafélagið telur heppilegra að tannlæknar séu eigendur þeirra fyrirtækja er veita tannlæknaþjónustu. Fer þá saman fagleg og fjárhagsleg rekstrarábyrgð enda reiknað með ákveðnu eftirliti Landlæknisembættisins. Verður ekki séð að Landlæknir geti haft einhver áhrif á viðskiptafélög sem ráða tannlækna í vinnu hjá félaginu. Tengsl fagmennsku og ábyrgðar eru þar með rofin í frumvarpinu sem verður hvorki veitendum þjónustu né sjúklingum til bóta. Með þessum hugmyndum í frumvarpinu er auk þess grafið undan áhrifum fagfélaga og fagfólks á heilbrigðisþjónustu. Loks má geta þess að tannlækningar hafa setið utangarðs í opinberri heilbrigðisþjónustu til langs tíma. Afskipti og umfang hins opinbera af tannheilbrigði eru orðin hverfandi í þjóðfélaginu.

Í greinargerð frumvarpsins stendur ennfremur um 39. greinina: “Ekki er gert ráð fyrir að stofnunin semji við fagfélög eða stéttarfélög eins og tíðkast hefur”.

Við hverja á þá að semja er ekki hægt að lesa út úr frumvarpinu og virðist hér verið að gera atlögu að félögum heilbrigðisstétta og berja niður samstöðu þeirra og gera að engu uppbyggingu félagsstarfs og fagmennsku innan þeirra.

Tannlæknafélagið hvetur til þess að greininni verði breytt þannig að stofnunin geti og skuli, allt eins og jafnvel aðallega semja við fagfélög og/eða stéttarfélög á heilbrigðissviði.

Félagið gerir athugasemd við orðalag í 40. gr. En þar segir að takmarka megi samningsgerð “ á grundvelli hlutlægra og málefnalega sjónarmiða” ef framboð af tiltekinni þjónustu er meiri en “þörf” er á. Félagið telur fráleitt að þessi nýja stofnun geti ákveðið ein og sér að of mikið framboð sé af einhverri ákveðinni heilbrigðisþjónustu. Ekki verður við það unað að stofnunin geti einnig ákveðið að sú þjónustu takmarki með einhverjum hætti möguleika t.d. nýútskrifaðara tannlækna að vinna fyrir stofnunina en ætlist svo til að tannlæknar sem hafa ekki samning keppi á samkeppnismarkaði skv samkeppnislögum við aðra tannlækna sem hafa samning.

Orðalag í greininni um val á viðsemjendum er fráhrindandi og ekki til þess fallið að vekja traust til stofnunarinnar. Samkvæmt öðrum lögum og stjórnarskrá verður ekki séð að það geti verið á valdi starfsmanna einhvers stofnunar eða ráðherra að ákveða hverjir hafi aðgang að samningaborði um sjúkratryggingar. Að því gefnu að aðilar uppfylli allar kröfur um hæfi og réttindi.

Svo segir ennfremur í frumvarpinu: “Jafnframt skal leitast við að tryggja þjónustu við sjúkratryggða hvar á landinu sem þeir eru búsettir og að veitendur þjónustu gæti þess að sjúkratryggðir njóti jafnræðis”. Um þetta er það að segja að lög ættu ekki að íþyngja einum aðila umfram aðra og verður að ætlast til þess að orðaleppar eins og “að leitast við” og “gæta þess” hverfi ur lögum er snerta alla landsmenn jafnt.

Tannlæknafélagið fagnar því að eftirlit sé haft með starfsemi milli samningsaðila. Gildir slíkt eftirlit þá jafnt um stofnunina og veitendur þjónustunnar. Slíkt myndi skapa aðhald og minnka tortryggni milli aðila. Á hinn bóginn er ekki gætt jafnræðis þegar rætt er um vanefndir og viðurlög í 48. og 49. grein frumvarpsins. Er hvergi nefnt að hægt sé að sækja að stofnuninni vegna vanefnda, ranginda eða vanrækslu.

Löngu tímabært er að koma á rafrænum samskiptum og samskipti á samræmt rafrænu formi eru til bóta.

Í framsögu heilbrigðisráðherra segir eftirfarandi: “*Gert er ráð fyrir að framkvæmd laganna muni að mestu hvíla á sjúkratryggingastofnun, sérstakri stjórnarsýslustofnun sem mun starfa undir yfirstjórn heilbrigðisráðherra. Sjúkratryggingastofnun mun því í umboði ráðherra bera annars vegar ábyrgð á framkvæmd sjúkratrygginga gagnvart einstaklingum og hins vegar fara með það hlutverk að semja við heilbrigðisstofnanir, sveitarfélög, sjálfseignarstofnanir, fyrirtæki og einstaklinga um veitingu heilbrigðisþjónustu og endurgjald fyrir veitta þjónustu til handa sjúkratryggðum einstaklingum í samræmi við stefnumörkun ráðherra*”

Tannlæknafélagið telur eðlilegra að Alþingi marki opinbera stefnu í heilbrigðismálum þjóðarinnar enda hefur það á höndum fjárveitingavaldið en ekki ráðherra heilbrigðismála.

Tannlæknafélagið er ávallt tilbúið til viðræðna um málefni tannlækna og tannlækningar en ítrekar að hið opinbera er nú aðeins kaupandi að 18-20% umfangs tannlæknaþjónustu á Íslandi og eru engin teikn uppi um að það breytist í bráð.

F.h Tannlæknafélags Íslands
Sigurjón Benediktsson formaður
Sigurður Benediktsson gjaldkeri